

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ LEGE pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, precum și a Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală	
Secțiunea a 2-a Motivul emiterii proiectului de act normativ	
1. Descrierea situației actuale	La data de 13 decembrie 2011 a fost publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene Directiva 2011/93/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile și de înlocuire a Deciziei-cadru 2004/68/JAI a Consiliului. Directiva impune statelor membre incriminarea anumitor conduite ce reprezintă abuz sexual asupra copiilor și exploatare sexuală a acestora, inclusiv pornografia infantilă, ca reprezentând violări grave ale drepturilor fundamentale. Anumite dispoziții ale directivei, privind în special unele variante agravate ale infracțiunilor pe care directiva le enumeră în mod distinct, precum și anumite modalități de comitere a infracțiunilor nu se regăsesc ca atare în legislația internă, a fost considerată necesară preluarea acestora pentru asigurarea unei transpuneri corecte. În acest sens, prezentul proiect de lege propune completarea legislației în materie, prin introducerea acestor variante agravate a infracțiunilor împotriva libertății și integrității sexuale, a celor de trafic și exploatare a persoanelor vulnerabile sau a celor contra ordinii și liniștii publice comise împotriva minorilor, precum și a unor noi modalități de comitere a unora dintre aceste infracțiuni (spre exemplu, în cazul pornografiei infantile).

	De asemenea, la data de 1 iunie 2012 a fost publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene Directiva 2012/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale. Această directivă instituie norme privind dreptul la informare al persoanelor suspectate sau acuzate cu privire la drepturile lor în cadrul procedurilor penale sau al procedurilor privind mandatul european de arestare. Aceasta impune, printre altele, ca legislația statelor membre să prevadă obligativitatea furnizării către persoanele arestate sau reținute în cursul procedurilor penale, a unei note scrise privind drepturile acestora, notă pentru care este oferit un model orientativ. Legislația internă asigură deja standardele cerute de directivă, însă pentru un plus de claritate este necesară și preluarea modelului orientativ al notei scrise înmânate persoanelor care au calitatea de suspect, inculpat sau condamnat în cadrul procedurilor penale.
2. Schimbări preconizate	- Proiectul de lege are în vedere completarea transpunerii Directivei 2011/93/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile și de înlocuire a Deciziei-cadru 2004/68/JAI, precum și a Directivei 2012/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale, propunând modificarea și completarea Codului penal și a Codului de procedură penală, fie prin introducerea unor noi incriminări, fie prin adaptarea celor existente. Modificări și completări ale Codului penal: La art. 216¹ – a fost introdusă, în transpunerea art. 4 par. (7) din Directivă, o incriminare nouă - folosirea prostituției infantile - care propune sancționarea faptei persoanei care apelează, în cunoștință de cauză, la serviciile sexuale ale unui minor care se prostituează. Tentativa la această faptă constituie de asemenea infracțiune. Modificarea art. 217 are în vedere sancționarea tentativei și pentru fapte pentru care în prezent aceasta nu este sancționată, spre exemplu folosirea prostituției infantile sau folosirea serviciilor unor persoane traficate. La art. 218 și 219 privind violul și agresiunea sexuală a fost

introdusă o agravantă, atunci când victima este minor, spre deosebire de reglementarea în vigoare, care cuprinde ca agravantă doar cazul când victima nu a împlinit 16 ani. Această soluție răspunde cerințelor art. 9 directivei privind circumstanțele agravante, fără a se mai prelua separat fiecare caz în parte enumerat de aceasta.

S-a optat pentru prevederea separată și adaptarea doar a celor agravante din cadrul directivei care se regăseau deja într-o anumită formă în cadrul incriminărilor menționate și pentru adaptarea lor (spre exemplu victime membru de familie, sau abuzul de autoritate sau influență).

Pentru celelalte cazuri enumerate de articolul 9 din directivă, s-a apreciat ca fiind acoperitoare prevederea victimei minore ca variantă agravată a infracțiunilor de viol și agresiune sexuală. Astfel, orice caz de exploatare sexuală a unui minor va privind ca fiind o infracțiune în formă agravată.

Și art. 220 a fost completat cu noi variante agravate, în sensul cerințelor art. 9 al directivei. Spre exemplu, cazul când făptuitorul a profitat de situația deosebit de vulnerabilă a minorului, ca urmare a unui handicap psihic sau fizic ori ca urmare a unei situații de dependență, ori când fapta a pus în pericol viața minorului.

De asemenea, a fost necesară introducerea unor noi ipoteze la infracțiunea de pornografie infantilă (art. 374 din Codul penal), cum ar fi sancționarea vizionării de spectacole pornografice la care participă minori (incriminare cerută de art. 4 par. (4) din directivă).

În prezent este incriminată în cadrul alin. (3) al art. 374 doar accesarea fără drept de materiale pornografice cu minori prin intermediul sistemelor informatice sau altor mijloace de comunicații electronice.

A fost operată și introducerea acelor agravante cerute de art. 9 al directivei care nu se regăseau deja în textul art. 374.

Incriminarea faptei de îndemnare sau recrutare a unui minor în vederea participării la spectacole pornografice, obținerea de foloase de pe urma unui astfel de spectacol la care participă minori sau exploatare a unui minor în orice alt fel pentru realizarea de spectacole pornografice a fost necesară pentru transpunerea para. (2) al art. 4 al directivei.

La alin. (4) al art. 154, printre infracțiunile cu victime minori cărora li se aplică dispozițiile speciale privind momentul de la care începe să curgă prescripția răspunderii penale au fost

introduse și cele de trafic și exploatare a persoanelor vulnerabile, precum și de pornografie infantilă, săvârșite față de un minor. Deși în cazul infracțiunii de trafic de minori dispozițiile nu erau cerute în mod expres de directivă, s-a impus introducerea și a acestei infracțiuni printre cele pentru care termenul de prescripție începe să curgă de la data la care minorul a împlinit 18 ani, pentru egalitate de tratament.

Alte cerințe pentru transpunerea Directivei 2011/93/UE, care impune și consacrarea anumitor reguli de protecție sporită a minorului pe parcursul derulării procedurilor penale, cu evitarea revictimizării acestuia (cum ar fi spre exemplu, posibilitatea de a folosi înregistrările audierilor minorului din timpul urmăririi penale ca probă în cadrul etapelor ulterioare ale procesului penal) au dus intervenții și asupra Codului de procedură penală.

Astfel, în transpunerea art. 20 par. (f) din directivă, protecția asigurată de art. 124, privind cazurile speciale de audiere a martorului, a fost extinsă și asupra persoanei vătămate.

În transpunerea art. 20(4) din directivă, se propune completarea art. 308 din Codul de procedură penală, prin extinderea protecției oferite de acest articol și asupra minorului care are alt rol decât cel de martor în cadrul procesului penal, precum și cu prevederea posibilității audierii anticipate a minorului martor sau parte civilă, sau persoană vătămată, dacă procurorul apreciază că este în interesul lor ca numărul audierilor să fie cât mai redus posibil.

Transpunerea Directivei 2012/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale:

Directiva 2012/13/UE instituie norme privind dreptul la informare al persoanelor suspectate sau acuzate cu privire la drepturile lor în cadrul procedurilor penale sau al procedurilor privind mandatul european de arestare.

Aceasta impune, printre altele, ca legislația statelor membre să prevadă obligativitatea furnizării către persoanele arestate sau reținute în cursul procedurilor penale, a unei note scrise privind drepturile acestora.

Legea internă asigură deja standardele stabilite de directivă, însă, având în vedere că actul normativ european impune redactarea acestei note scrise într-un limbaj simplu și accesibil oferind un model orientativ de astfel de notă, s-a apreciat ca fiind oportună includerea și în cadrul legislației interne a unui astfel de model. Astfel, proiectul de lege oferă baza legală

	pentru stabilirea prin ordin comun al Ministrului Justiției, Ministrului Afacerilor Interne, Consiliului Superior al Magistraturii, Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție și Procurorului General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a unui astfel de model de notă de informare.					
3. Justificarea urgenței						
4. Alte informații						
Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ						
1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul					
1^1. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul					
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul					
3. Impactul social	Nu este cazul					
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul					
5. Alte informații	Nu este cazul					
Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)						
Proiectul nu se referă la acest subiect						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus din care: a) buget de stat, b) bugete locale, (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat	Nu este cazul					

2. Modificări ale cheltuielilor bugetare	Nu este cazul					
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale	Nu este cazul					
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii bugetare	Nu este cazul					
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Nu este cazul					
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificării veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Nu este cazul					
7. Alte informații	Nu este cazul					

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții	Nu este cazul
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun	- Art. 3 alin. (5), art. 4 alin. (2), (4) și (7), art. 5 alin. (2), art. 7 alin. (2), art. 9 lit. b), f), art. 15 alin. (2) și art. 20 alin. (3) lit. e) din Directiva 2011/93/UE a Parlamentului European și a

prevederi comunitare	Consiliului privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile și de înlocuire a Deciziei-cadru 2004/68/JAI a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 335, 17/12/2011. - Art. 4 alin. (4) și art. 5 alin. (2) din Directiva 2012/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2012 privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 142 , 01/06/2012.
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul
6. Alte informații	Nu este cazul
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de proiectul actului normativ	Nu este cazul
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în	Nu este cazul

care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Nu este cazul
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi.	Proiectul actului normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr.154/2015 și de către Consiliul Superior al Magistraturii prin Hotărârea Plenului Consiliul Superior al Magistraturii nr.919 din 26 august 2014.
6. Alte informații	Nu este cazul
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Proiectul a fost prezentat pe pagina de internet a Ministerului Justiției, în conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu completările ulterioare.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul
3. Alte informații	Nu este cazul
Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu se înființează noi organisme sau instituții.
2. Alte informații	Nu este cazul

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege alăturat, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

VICTOR - VIORELA PONTA

